

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 florini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru străinatate
1 galbenu cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu iotregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu pria posta
séu prin domni co-
lectori.

Nr. 10.

Brasiovu 15. Maiu 1876.

Anulu IX.

Sumariu: Dela sorgintele Ternavei mari in lun'a lui Aprile 1876. (Fine) — Articlii militari. (Fine) — Documente historice din 1848 et 1849. (Urmâre) — Procesu verbale. — Publicarea baniloru incursi.

Dela sorgintele Ternavei mari in lun'a lui Aprile 1876.

Atacurile comise asupr'a pamentului romanescu.

(Fine.)

Primulu atentatu care se fece asupra territoriului romanescu, urmâ la 2 ani dupa venirea fanariotiloru, la 1718 prein pacea dela Passarovitz. Aci Romani'a mica se cesse Austriei, si aceea remase incorporata acesteia pana la 1738. — La acestu anu inse éra se reincorporâ cu tiér'a romanésca, numai territoriulu dela Mehadi'a si Orsiov'a, peste 39. miliarde patrate remase pana in diu'a de astadi sub potestatea aceleia, pentru ca nu au fostu cunoscuti si la un'a de la ceea alta potere, ca Turci'a nu era in dreptu a cede ceva dein pamentulu romanescu.

La 1768 imperatés'a Catharin'a incependu de nou belu cu Turci'a, acésta cá se se póta assecura macaru de un'a parte, pasí pre la anulu 1771 in nisce negociatiuni secrete cu Austri'a.

Resultatulu acestoru negociatiuni a fostu, cá la 1774 port'a cesse de nou unu altu terriuriu si mai insemnatu in posesiunea Austriei, adeca partea nordica a Moldovei, tienutulu Cernautiloru, alu Sucevei si alu Campulungului, astadi cunoscute tóte la olalta sub numele collectivu Bucovin'a, care se rupe dela trunchiulu seu stramosiescu, si se incorporédia unui statu, care nu au avutu nici unu titlu la acelu pamentu.

Sub acestu actu intielegemu alu doilea atentatu asupra pamentului romanescu.

Dara cá se intielegemu mai bene, cum si pre ce cale au devenitu acestu actu la perfectiune, si cá se scia si natiunea romana, cum s'au nesuitu Austri'a a'si intende otarele imperiului, fia'mi permisu a descrie pre scurtu procedur'a aceea, care a imbogatitu poterea imperiului austriacu cu acestu terriuriu romanescu, pentru-câ numai asia vomu scí, unde póte se duca poterea celui tare, facia de acela care este pusu in stare de a nu i fi ertatu a sé apera.

Dupa una copia care se afla in archivulu imperiale dein Vien'a, si care au reprodusu-o professorulu Leopold Neumann in opulu seu intitulatu „Recueil des Traités et Conventions conclus par l'Autriche

avec les puissances étrangères, depuis 1763 jusqu a nos jours. Tom. I. Leipzig 1855 chez f. A. Brokhaus §. 173 internuntiulu austriacu Br. Thuggut (pre candu se aflá in orphanotrofiulu dein Vien'a cá spuriu portá numele mamei sale Thuniggut) a datu portei otomane unu memoriu, prin care aretà, cá este insarcinatu dein partea regimului seu, a face portei otomane unele propusetiuni de amicitia mai cordiala.

Pre temeliulu acelei amicitie, elu aretà necessitatea si lips'a ce o are regimulu seu, pentru a statu una comunicatiune mai nsióra, prein partea nordica a Moldovei, trecundu dein Transilvani'a catra Galiti'a si Lodomeri'a, pentru cá aceste done provinci, fiindu reclamate de galati, rumanii a polonia, Austri'a doboros a si le póte pástra pentru sine. Totudeun'a data 'si esprimâ dorinti'a cá regimulu seu vrea se ajunga si la rectificarea confinieloru intre ambele imperii, pentrucâ acele in partea invecinata cu Transilvani'a nu aru fi destulu de precise*).

De una data cu predarea memorialulu mai susu amintitu, internuntiulu austriacu se grabi a face cunoscuta, cá elu este insarcinatu a negotia asupra propusetiuniloru sale, pentru cá acele se basédia pre un'a cointielegere reciproca, care esiste intre ambe staturi, si cáre va contribui fórté multu la intemelierea unei amicitie durabile.

Austri'a sciendu prea bene cá Turci'a este strimtorata cu bellulu inceputu dein partea Bussiei, se grabi a o imbeta de capu cu promissiuni de amicitia, singuru numai, cá pre o cale usióra se póta ocupa territoriulu romanescu, pre care si puse ochii.

Pre temeliulu acestoru inbetaturi de capu, Turci'a uitandu de stipulatiunile contractului dein 1513 inchiaiatu intre sultanulu Selim si Bogdanu principele Moldovei, si care contractu in punctulu alu 5-a stabilece cá Moldov'a 'si va pastra territoriulu seu intactu (intactes et dans toute leur intégrité), esmitte dein partea sa pre Achmed Effendi si pre Ismail Raif Effendi, cá comissari, si acestia convenindu cu

*) De aci inca se vede, ce idea falsa avea pre atunci Austri'a, in privinti'a estinderei imperiului otomanu, ea tienea Moldov'a cá o parte integranta a Turciei.

nternuntiulu austriacu Thugut, dupa una scurta discusiune, acesti comissari s'au involitu asupra urnatórielor patru puncte, care formédia contractulu despre predarea Bucovinei in posesiunea Austriei, si anume:

Art. I. Avendu in vedere propusetiunile amicabile ce ni le face Maiestatea sa c. r. si apostolica, si care se referescu la un'a comunicatiune mai usióra intre Transilvani'a si provinciile Galiti'a si Lodomeri'a, care acte sunt reclamate de catra regelē si republic'a polona; avendu in vedere amicitia cea necirbata si alipirea de vecini buni, port'a otomana, cede imperiului austriacu districtulu acela, care de un'a parte se afla intre Dnistru, confiniile Pocutiei, Ungari'a si Transilvani'a, éra de alta parte se marginesce cu acelu confiniu, care se va areta si statori mai in josu asia, câtu tier'a care este cuprinsa intre aceste margini, se remana pentru toti tempii intru folosintia si proprietatea imperiului austriacu.

Spre acestu scopu atatu Majestatea sa c. r. si apostolica, câtu si inalt'a pórtá otomana 'si va desemna si esmitte comissarii sei, carii voru avea de a demarca lini'a despartitóre, intre ambele imperii, si carii intr'unu modu chiaru si precisu, voru avea de a tiermuri marginile ambeloru staturi, se incépa lini'a demarcatóre dela confiniulu Transilvaniei, si aceea trecundu dupa chart'a ce o a propusu internuntiulu austriacu, si a fostu áceptata si dein partea inaltei pórté otomane, dreptu cátra Hotinu, pre temeliulu acelei invoieli, se voru estrada de pre map'a numita doue copii legalisate, dein care un'a va remané in man'a comissariloru austriaci, éra ceéalalta se va admanua comissariloru turcesci.

Acestia rectificandu mai intaiu confiniulu de catra Transilvani'a, voru porni dela punctulu estremu alu aceleia, dela píráulu Tejna imputíta, si apoi intogminduse dupa chart'a, voru cuprende comunele Candreni, Stupicani, Capulu-Codreni, Suceav'a, Siretulu si Cernovitia, trecendu Prutululu la Cernaucá, unu satu care se tiene de districtulu Cernautiloru, si care 'lu voru cuprende in laintrulu confiniului imperiale, voru ajunge pana la territoriulu Hotinului; aci voru cauta positiuni de acelea, care se fia, acomodate pentru asiediarea confiniului despartitoriu, fora inse de a trece orecum preste marginile tieriloru ce se cotescu acilea, pentru cá este intentiunea ambeloru parti contrahente a evita ori si ce diferentia si certe eventuali, ce potu proveni dein caus'a neprecisiunei si a dubietatei; de aceea dara se voru ingrigi, cá punctulu confinariu se fia asediatu in modulu celu mai bunu si precisu.

Ce se atinge de marginea acelu districtu, care se intende pana in Dnistru, si anume, dela punctulu, unde territoriulu Hotinului ajunge cerculu Cernautiloru, in asta privintia s'a decisu, prein reciproca cointelegere, cá inalt'a pórtá otomana — cá si pana aci — se remana in posesiunea territoriului ce se tiene de fortaréti'a Hotinului, déca comissarii ambe-

loru parti voru afla, afora de acelu territoriulu, pana in Dnistru un'a mediuna anumita, care va fi áceptata de catra officiarii austriaci.*)

Art. II. Nu va fi permis regimului imperiale, de a edifica vreo fortarétiá pre lini'a territoriului ce i s'a transpusu.

Art. III. Dupa ce locuitorii moldoveni si dein tier'a romanésca, dein tempu in tempu au ocupatu dein territoriulu Transilvaniei in diverse parti si la diverse puncte mai multu teritoriu, care mai inainte se tienea de Transilvani'a (candu??), in asta privintia se statoresce, cá inalt'a pórtá otomana se demande cu tóta seriozitatea atatu principelui de Moldovi'a, catu si celui dein tier'a romanésca, cá aceia se observe metele asia, precumu suntu acele aretate si desemnate pre map'a care o au asternutu internuntiulu austriacu, si precumu suntu acele invederate prein vulturii (pajorele) plantati de catra curtea imperiala; asia dara numitii principi se se contenésca dela ori-ce vatamare a statoriloru presenti.**)

Art. IV. Dupa ce amestecarea posesiuniloru de pamentu, pre tiermurulu stangu alu Dunarei la loculu Orsiov'a vechia, vis-à-vis de fortaréti'a Orsiov'a usioru póte produce unele tulburari intru administrarea de vami si de carantina; dupa ce si dein alte consideratiuni, s'a facutu dein partea curtei imperiale propunerea, cá inalt'a pórtá otomana se renuntie la acelu pátecu de pamentu, precumu si de territoriulu care ápartine aceluia, ambele parti contrahente s'au involitu, cá confiniulu intre ambe staturi se remana la acelu locu, si intru aceea stare unde 'lu au asediatu regimulu imperiale, pentru aceea inse inalt'a pórtá otomana se oblega a tiené pre locuitorii dein Orsiov'a vechia in ordine. si a se adopera, cá dein partea acestora se se delature ori-si ce afacere care aru conturba bunele relatiuni, precumu si intogmirile si asiedimentele regimului Majestatei sale c. r. si apostolice.

Acestu actu ominosu, prin care Romani'a de astadi s'au micsioratu cu trei districte dein cele mai frumóse, si s'au ruptu dein territoriulu Moldovei si alu tieriei romanesci de-a lungulu otaraloru loru, preste 100 míluri patrute, s'au subsemnatu la Constantinopolea in 7 Maiu 1775 de catra br. Franciscu Maria de Thugut, ministru plenipotentu alu Majestatei sale c. r., si de cátra marele veziru alu portei otomane Yzzet-Mehemed Pasia, si prein acela s'a datu mana libera austriaciloru de a lipsi pre poporulu moldovanu de mosiórele loru, pentruca cei mai multi dintre Moldoveni mai bine au preferitu a remané

*) Dein acestu punctu se vede, cá pórt'a otomana au fostu involita cá Austria se rupa catu i va placea dein territoriulu Moldovei, pentru cá ea bene sciá cá nu dá dein territoriulu seu.

**) Dein acésta clausula se cunósce, cá ori-catu era de asupriti romanii in secululu trecut, totusi ei se incercá la diverse ocaziuni a'si reclama integritatea territoriului loru.

lipsiti de avere, decâtu a'si pleca capulu in jugulu strainu*).

Cá se fia ocuparea si mai bine asecurata, la 12. Maiu 1776 s'au mai inchiaiatu inca unu altu contractu de catra poterile subsemnatóre a contractului de mai inainte, si prin acestu contractu fruntariile Bucovinei, séu ale teritoriului ocupatu, pentru-cá pre atunci numele de Bucovin'a inca nu era cunoscutu — s'au inpinsu si mai afundu in laintrulu Moldovei. Despre acésta ne adeverece descrierea reambularei granitiloru dela 2. Iuliu 1776 subsemnata la Palamutca de catra maresialulu austriacu Br. de Borco si de catra Mehemed-Tahiz-Aga Kapudgil Kihajasi, pentru-cá vediendu Br. de Borco italianu de nascere, lacom'a ofieriloru austriaci, cá cum se nesuiá acestia a planta parii de granitia totu mai afundu in Moldov'a, si observandu nauci'a turcului care nu contradicea de locu, ia facutu propunerea ironica: óre nu aru fi mai consultu cá se tragemu linia drépta pana la Iassi (ei se aflá atunci pre pisculu muntelui Dragoias'a), pentru cá Iassii ni-aru conveni fórté bene de unu stabilimentu de arme, in contra Rusiei, care si fora de aceste se va aprópia de acestu locu. Natareulu de turcu inholbá ochii, si era pre aci se faca propunerea la regimulu seu, cá se se involiasca si la acésta trafica; dara Br. de Borco ii observá numai decatu, cá la asia ceva mai este tempu.

Sub acésta ocupare usióra si fora versare de sange intielegemu alu treilea atacu comisú asupra integritatii pamentului romanescu*).

Alu patrulea atacu ce s'au comisú asupr'a integritatii pamentului romanescu este desmembrarea Bassarabiei de catra man'a sa strabuna Moldov'a, indeplinita la 28 Maiu 1812 prin inchiaierea pazei dela Bucuresci.

Acésta tíera mandra si frumósa dinpreuna cu populatiunea ei cea vítéza se incorporá cu Rusi'a, si astadi cu anevoiá o ai mai cunósce, déca au fostu candu-va léganulu romaniloru. 64 de ani au fostu de ajunsu cá se fia rusificata; betranii carii voru mai fi traindu sub jugulu moscovitiloru, sciu cá'si voru mai aduce aminte de marirea romaniloru de odinióra; generatiunea presenta inse este rusificata de totu.**)

*) Aici ne luamu voia a observa, cá intre multele documente istorice decopiate de repausatulu Eudoxiu E. Hormuzache din archivulu secretu alu curtii si alu statului pe la anii 1851 - 3 se afla si acelu cathologu de nume boieresci, la carii s'au inpartitu cele doue sute de mii florini pentru cá se taca. Collectiunea lui Hormuzache se tiparesce tocma acuma in Bucuresci, si speramu cá in tomulu din urma se voru vedea si actele diplomatice secrete, cate au emanatu pana in dilele in care Bucovin'a trecú in posesiunea Austriei.

Red. Trans.

**) Déca voru esi la lumina tóte documentele relative la luarea Bucovinei, câte se afla numai in colectiunea lui Hormuzache, lumea romanésca va sta cá inmarmurita la lectur'a loru.

Red. Trans.

***) La tradarea Basarabiei in 1812 inca au participatu cativa greci si romani fruntasi. Documentele vorbescu. Ru-

In faci'a acestoru umiliri comise de catra poterile vecine prin conclucrarea turciloru, cari pentru tóte faptele loru si pentru injuriile ce li-au datu romaniloru, sunt responsabili, si prin care fapte Romania de astadi este lipsita de un'a populatiune romana preste 2.000.000 de suflete si de unu teritoriu atatu de mare si bogatu, fora voli'a mea imi vene intrebarea, óre mai este lipsa, mai este dreptate cá Romania se respunda pórtéi otomane unu tributú atatu de colosale precumu 'lu respunde? óre nu aru fi tempulu chiaru acuma, candu Turci'a este strimtorata de catra populatiunea serba pentru crudimile comise asupra'i, cá romanii se dechiare Europei, cá nu mai respundu turcului nici unu tributú, cá-ci li-au vendutú tíer'a; cine voliesce cá se'lu aiba, vina si se 'lu iea; romanii i voru primí la tiermurile Dunarei intocma cá Mihaiu vítézulu pre stramosii loru pre campi'a dela Calugareni.

Cá se dechiare acésta turcului, cine este mai competente cá Domnitoriulu actuale alu Romaniei? Dorimu cá se vedemu respunsulu dupa cumú 'lu si asteptamu cata mai in graba.

Aru mai fi lipsa si de alte ilustratiuni si de alte deductiuni, dara pentru acésta ocasiune prudenti'a ne impune tacere. B. M. D. Basiot'a.

Articlii militari.

(Fine).

Studiu asupra apararii staturiloru.

Numeróse si voluminóse scrieri esistu asupra diferiteloru sisteme de fortificatie; cu tóte acestea principiile pe care aru trebui se fia basata apararea staturiloru in generalu, suntu inca in intunerecu.

Vomu cerceta dar opiniile emise de mai multi scriitori militari asupra intrebuintarii forteretiloru in apararea staturiloru si vomu cauta a deduce óre-care principii generale.

Generalulu Roguizat dice: „Credú cá fortaretiele au o asiá mare influentia asupra stabilitatii imperiloru, in catu eugetu cá unu bunu sistemú de resbelu nu póte fi basatu decatu pe cetati. Criticu inse dispositi'a loru actuala si metodulu de a le gramadi dupa intemplare pe estrem'a frontiera, unde numerulu lorú celu mare devine o sarcina prin catatimea trupelorú ce absórbe pentru paz'a lorú, pe candu in interioru nu se afla nici una, astu-felin, in catu armat'a defensiva, silita cate odata prin perderi insemnate a parasi liniile frontiere, si respinsa in interioru prin-

si'a nu asteptase vreunu castigu in acelu anu, ci fusese buna bucurósa a inchiaiei iute pazea cu turcii, cá se póta alerga contra lui Napoleonu. Basarabi'a inca fu cumperata cu bani dela turci si dela moldoveni. Istori'a trebuie se fia inpartiala cá mórtéa; nimeni se nu scape de judecat'a ei drépta, documentata, precumu nu scapa nimeni de mórté. Red.

tr'unu concursu de circumstantie nenorocite, se găsesc despartita de fortaretiile sale, si constrinsa a sustinerea resbelu, fara depouri, fara arsenaluri, fara magazii si fara spitaturi. Arme, munitii, chesóne, puncturi de radiemu, tóte 'i lipsescu in propri'a sa tíera; si lipsita de depouri si de adpostulu protectoru alu cetatiloru, se afla in neputintia a se reorganisa si a si redobandi curagiulu; astu-feliu se intemplà lui Napoleonu la 1814 perderea bataliei dela Briene, impediandu-lu de a ajunge la fortaretiile dein Loren'a, teatru resbelului se stabili in campiile Campaniei de parte de ori-ce fortaréti'a, si numerósele cetati cu care Franci'a este incongiurata, jucara unu rolu neinsemnatoriu. La ce'i buna acea multime de cetatiui, cu care ne silimu a inchide frontierele nóstré, déca colónele inamice potu se tréca pe alaturi? Candu miciorimea si situati'a loru departata de ori ce positi'e buna pentru o armata le facu incapabile de a servi de depouri si de punctu de radiemu fortieloru active, numerulu loru celu mare póte deveni o sarcina pentru unu generalu, slabindu'i armat'a prin catatimea trupeloru ce consuma pentru pastrarea loru.

Déca, prin cugetare si experientia, generalii voru perveni a se convinge, cà statele nu se potu forma, organisa, si afla in sigurantia si stabilitate, decatu radiemandu-se pe cetati, atunci isi voru forma o idea exacta de resbelu defensivu si totulu va fi in ordine. Unii voru renuntia la ide'a nebuna de a vol se oprésca pe cotropitoriu numai printr'unu lantiu de fortaretie, si ceilalti voru parasi idea mai nebuna inca, de a incredintia salútea statului unui instrumentu asia de fragilu, precumu este o armata fara depouri si fara puncturi de radiemu, ce se risipesce la antai'a batalia perduta, fara a se putea reorganisa. Rolulu cetatiloru fiindu bine determinatu, va fi lesne de prevediutu puncturile in care vicisitudinile resbelului potu se le faca folositoare, si se voru dispune in consecinta. In locu de a le gramadi tóte pe frontiera, se voru radica in tóte provinciile presupuse a deveni teatrulu resbelului, si pana in centrulu statului ele voru fi mari si spatióse in raportu cu trebuintele armateloru actuale, si se voru pregati sub tunulu loru adposturi protectóre pentru armatele defensive.

Éta coprinderea unui memoriu asupra apararei Germaniei adresatu corpului germanicu la 1. Octomvre 1814: „Strategi'a nu mai dictéda regulele pentru dispunerea fortaretieloru Germaniei. Armat'a mobila decide singura de sórtea natiuniloru.

Fortificati'a nu póte avea altu scopu, decatu a concurge la succesele sale: prin urmare teatrulu presupusu alu resbelului va fi munitu din inainte de unu centru de actie, de unde miculu corpu de armata se póta neastempera si contraria operatiile unei armate inamice; se intindia mana armatei mobile de aparare, se sustie acea armata la casu de invingere, spre a se putea reface; in fine se serve in tempu de pace de stabilimentu militariu nationalu, unde se se cultive stiintiele resbelului.

Éta cumu se esprima acelu memoriu asupra fortaretiei Germaniei: „Fortaréti'a defensiva nu este neaparatu se fia stabilita pe frontiera; va putea fi chiaru in centru. Nu va primi sigurantia si forti'a sa nici dela localitate nici de la inudari, nici dela stanci, obstacole care adesea suntu caus'a ca o garnisona se póta fi inchisa de cateva batalióne, si cà nu póte fi de nici o utilitate armatei mobile. Déca astu feliu cunta se fia caracterulu fortaretiei, ea nu va fi altu decatu unu campu retransiatu permanentu, depusu astu-feliu, ca unu micu corpu de armata asiediatu se nu aiba a se teme de unu inamicu superioru, si ca in ori ce momentu se'lu póta ataca. Este exclusu din coprinderea sa totu ce nu are raportu cu armat'a: prin urmare militariulu este singuru locuitoriu si munitiile de resbelu tóta avuti'a. Consideratiile militare aratate ceru ca dispunerea fortaretiei se fia astu-feliu, ca garnison'a séu armat'a ce se va afla intr'ensa, se'si aiba miszarile libere in tóte directiile circonferentiei si pana in distantiele cele mai mari putintióse; ca astu-felu convoiurile, ajutoarele, spionii se póta sosi din tóte partile, si ca in fia-care punctu alu circonferentiei inamiculu se póta fi surprinsu.

„Prin urmare cetatea nu imprumuta forti'a si siguranti'a sa, stanciloru, riuriloru, locuriloru séu strimtoriloru; ea va fi din contra, de parte de ori-ce obstacolu ce inamiculu aru putea ocupa, prin care se impedece intinderea radiei sale de actiune. Campi'a cea mai intensa va fi mai convenabila pentru alegerea terenului fortaretiei.“

Generalulu St. Suzane, intr'unu memoriu publicatu la Paris la 1814 dice: cu catu poterile fortificate si ocupate de garnisóne pe frontiera unui statu cotropitu voru fi mai numeróse, cu atatu voru fi mai slabe midiolócele pentru armat'a defensiva, si prin urmare cu atatu mai multu próbabilitatea de succesu va fi mai mare pentru armata agresiva.

Dn. Coumault, intr'o opera asupra apararei Franciei se esprima astu-feliu: Nu trebuie se ne facemu ilusii asupra avantajieloru cetatiloru, nu trebuie se le atribuimu ceea ce nu au.

Trebuie se apretiuimu bine rolulu ce ele canta se jóce in apararea staturiloru; cà-ci de va fi reu intielesu, aru produce mari inconveniente. Cetatile potu in óre care circumstantie particulare se intardie mersulu inamicului, dara nu'lu oprescu. Cu tóte acesteia esistenti'a armateloru este prea precaria si fortun'a bataliiloru prea capritiósa, pentru ca se dicemu cà cetatile nu trebuescu. Urmeadia din aceste cugetari, cà unu statu nu póte fi aperatu, decatu prin acti'a combinata a armateloru si cetatiloru.“

„Ceea ce este decisivu la resbelu dice Pachons, este de a nu imprascia fortiele. O positi'a nu trebuie dara se fia fortificata pentru o simpla garnisona séu pentru o divisie izolata; dara pentru armata intréga; dara nu pentru armata impresurata, ci pentru armata libera de a esi si intra, de a refusa si a primi batali'a“ si mai adaoga: „positi'a cea mai defensiva nu

este cea mai inaccesibilă; este cea mai amenințată.

Posiția noastră va fi dară mai multă deschisă decât închisă, ea va favora pretutindeni mișcările trupelor noastre, și va prezenta unu câmpu de bătălie, unde voru fi în totu loculu spriginite, fără a fi restrinse.

Éta cumu se exprima unu anonim asupră aperierei staturilor: „Spre a face rebelu defensivu cu succesu, nu e destulu a avea trupe bune, dară trebuie ca oficerii se scia înainte de toate, că o poziție defensivă spre a fi bună, trebuie se satisfacă principiile strategiei și cererile politice; ca în pozițiile fortificate retransimentele se fia radicate după trebuința trupelor, éra nu trupă aplicată după dispunerea uragielor, după cumu se obișnuiesce mai în toate statele Europei; că pozițiile și posturile curate defensive sunt mai totu deună vitiose; că ci numai în mobilitatea maselor reside principalulu elementu de forță alu tuturor armatelor; că prin urmărire aperierea staturilor cauta se fia basată numai pe întrebunțierea maselor mobile, pivotandu pe mari poziții strategice situate astu-feliu, ca toate aceste mase se pōta fi concentrate pe unu același punctu alu eschiului*) defensivu, spre a produce o putere comună.”

Archiducele Carolu în principiile sale de strategie condamnă aperierea basată pe unu întregu cordonu de fortareție ridicate pe frontierele unui stat. „Aperierea pasivă a acestui sistem, dice elu, paraliză aperierea activă: numeroșele garnisōne ne punu în neputința de a forma o armată capabilă de a rezista inamiculu. Cându o armată se află nevoită de a suspende momentan cursulu operațiilor sale, cauta se se asiedie pe puncturi strategice; și mai cu preferența pe puncturile care decidu de sōrtă statulu. Capitală, vatră politică, centrulu puterii statulu, inimă, sufletulu monarhiei care comunica viața și imprimă activitatea la tota națiunea, trebuie mai cu osebiră se atragă bagarea de sēma a generalulu: contra acestu punctu își va îndrepta retragerea și va concentra mișcările sale de a țiené până la cea din urmă extremitate. Aru trebui ca fie-care statu se aiba o cetate care se fia că o chieie, care se asigure independentă, și fără posesia careia inamiculu se nu pōta face decât invasi precară, și se nu causeze statulu decât rele lesne de reparat.”

Din opiniunile emise de deosebiti auctori ce cităramu potemu conchide: Că aperierea activă este cea mai bună; că operațiunile active necesită fortareție cu o mare dezvoltare, că capitală vatră puterii naționale, scopulu tuturor otaririlor se fia asemenea vatră aperierei generale, unde se se afle concentrate principalele resurse militare ale statulu.

II. Amu vediatu opiniunile emise de generalii cei mai însemnați, asupră aperierei staturilor și principiile

ce se deduc din tr'ensele; se caută acumă, cumu s'aru pōtea aplica acele principii la unu stat micu.

În organizarea aperierei staturilor mici, suntu considerații politice și militare, de care trebuie se țienem socotēla; aceste considerații unu capitănu belgianu le specifică în modulu urmatoriu:

1. Rebelulu rumpendu toate convențiunile, nu trebuie a se încrede prea multu în angajamentele tractatelor, nici în promisiunile vecinilor.

2. Ajutōriile strainulu suntu totudeauna mai puțin eficace, și sosesc mai tardiu decât ne place a crede.

3. Dispositivulu de aperiere alu staturilor mici cauta se fia combinat cu indoitulu scopu alu unei împotriviri isolate, și alu unei aperiari combinate cu aliatii ce i'aru veni în ajutoriu.

4. Neutralitatea garantată unei țieri prin tratate, departe de a o scuti se fia o putere militară, o șilescă că se aiba puteri preventive cu atatu mai tare constituite, cu catu alianțele politice și prealabile îi suntu oprite.

5. Această putere preventivă cauta se fia dispusă astufeliu, ca într'o conflagrațiune se acōpere centrulu politicu alu statulu, și se permită guvernulu a lua o atitudine expectantă, chiaru cându teritoriulu se aru fi calcatu de beligeranti.

6. După esemplulu marelui Fredericu, nu trebuie a se îndoii nici odată de importanța, puterea și viitoriulu statulu.

7. Nu trebuie a perde din vedere, că o armată de invasiune este la numeru prea slabă în raportu cu populația chiaru a unui stat micu; și că unu statu posedă totudeauna mișcările eficace de rezistență, cându va avea voința tare de a se aperi.

8. Succesele dobândite de armatele de invasiune, suntu în generalu rezultatulu unor atacuri făcute cu puteri concentrate la tempu; éra nici decumă alu superiorității trupelor cōtropicōre asupră armatei defensive.

9. În statele cele mici, fortarețiile frontiere fiindu totudeauna situate înaintea frontulu de operații, acolo unde aru trebui asiediate avant posturile, éra nu marile depouri, acele fortareții suntu în generalu mai pernicioșe decât folositōre.

10. În fine că agresorulu reunindu toate puterile sale spre a ataca, trebuie cu atatu mai multu ca apărătorulu se concentre pe ale sale spre a se aperi.

Prin urmărire într'unu statu unde nu este decât o armată, spre a nu fi silită a se împarti în momentu cându aru avea mai mare trebuința de a fi concentrată, nu trebuie se existe decât o singură fortareția de o mare dezvoltare.

Acelăși capitănu dice, că o fortareția spre a satisfacă la marele principiu alu rebelulu și la considerațiile ce precedu, cauta se implinēscă condițiile următoare:

Se acōpere axea (osiă) principală a diferitelor căli ferate și telegrafe.

Se adapostēscă scaunulu guvernulu contra ata-

*) Tablă, scândura de siachu, teritoriulu pe care este se se făcă bataliă.
Red.

curiloru metodice séu prin surprindere: se ocupe centrulu tiei spre a conserva avantagiulu mobilitatii, si a radiei sale de actiune cea mai mare intendere potentiósa.

In fine se permita guvernului, ca adunandu acolo tóte poterile sale, se póta pastra in casu de conflagratie, o atitudine esceptanta spre a congiura pe catu se va putea influinti'a fapteloru implinite, atunci chiaru candu territoriulu seu aru fi cotropitu de beligeranti.

In generalu, punctulu unui statu micu care respunde mai multu la tóte aceste conditii, este loculu resiedentiei gubernului.

In giurulu capitalei dara aru trebui se se ridice unu poligonu centricu de aperare, care se consiste intr'o linia continua, a carei radia se fia de 2 séu 3000 metre, invelita de o centura de o duzena de forturi, ridicate pe puncturile cele mai convenabile, asiediate la o departare de diumetate lega in in giurulu cetatiei.

Cu unu asemenea dispositivu de aperare, se esaminamu cu generalulu Rogniat, cumu s'aru putea petrece lucrurile, presupuindu cá aperiatoriulu aru avea unu efectivu de resbelu de 80,000 ómeni, si cá aru fi atacatu de o armata de 200 mii, care póte fi cea mai numerosa ce póte cotropi unu statu.

Déca arsenalurile si depourile se afla reunite la punctulu centralu, prin agiutoriulu telegrafului si alu vaporului in cate-va dile, unu statu micu isi va avea efectivulu de resbelu sub arme; si déca dupa cumu amu admisu, acestu efectivu aru fi de 80 mii de ómeni, si de amu scadea 20,000 care se padiésca positi'a, aru remanea 60 mii ca se intre in campania.

Se supunemu acumu cá avant-posturile aperiatorului suntu respinse spre capitala. Pé mesur'a ce ele voru retrograda, voru strica telegrafele si calile ferate, si voru aduce materialulu la vatr'a de aperare, unde tóte poterile, vii ale natiunei voru veni se se concentre.

Déca atunci armat'a defensiva s'aru multiami a lua o atitudine esceptante, ce aru face inamiculu?

Ataca-va elu positi'a?

Dara Vauban insusi recunósce, cá o armat'a de 200 mii ómeni n'aru cutedia se intreprindia unu asediu in regula inaintea unei asemenea cetati.

Intr'adeveru, cumu se atace cineva o positiune, alu carii cordonu de investire aru fi de mai multu de 12 lege, si din care s'aru putea arunca intr'o singura massa o armata mobila de 60 mii ómeni, care aru avea pentru densa initiativ'a atacului.

Déca in locu de a concentra aperarea intr'o positiie in care armata aru avea miscarile libere in tóte directiunile, amu preferi unu punctu incongiuratu pe o mare parte a perimetrului séu de obstacole naturale, positi'a aru fi cu atatu mai vitiósa, cu catu partea libera de obstacole aru fi mai restrinsa. Intr'adeveru, supunendu de exemplu, cá frontulu de aperare aru fi redusu la o lega, cele doue extremitati ale sale fiindu redímate pe obstacole nestrabute, a-

gressorulu ridicandu paralelu cu aceste fronturi cateva lucrari de campania, aru putea cu o armata de 25 mii ómeni se bloncedie armat'a aperiatorului chiaru de aru fi de 100 mii ómeni; pe candu déca frontulu de operatie alu aperiatorului s'aru intende dupa cumu amu supusu pe unu cercu de 12 lege, agresorulu cu o armata de 200 mii ómeni ne-avendu a oppune positiiei, decatu 3000 ómeni de kilometru curentu alu acestui frontu, aperiatoriulu asiediatu in centrulu cercului cu o armata mobila de 60 mii ómeni, aru avea pentru densulu avantagiulu mobilitatii si aru putea operandu pe radie, se previe cu massele sale fractiile despartite ale agresorului si se le combata cu diece contra la unulu.

Investi-va elu positi'a?

Dara dupa cumu amu disu, nimicu nu este mai periculosu decatu a voi se incongiuramu o armata redimata pe bas'a sa, si capabila de a se lupta in campu; si acestu pericolu aru fi cu atatu mai mare pentru agresori, cu catu armat'a de aperare asiediate in centrulu cordonului de investire aru putea, dupa cumu facu Radetzki sub Veron'a la 1848, se se arunce pe unu punctu séu pe altulu alu cordonului cu fortie de o superioritate numerica spaimentátore.

Incerca-va se ia positi'a printr'unu atacu iute?

Aru avea se strabata o zona de focu de aprópe 4000 metre de adencime si aperiatoriulu aru putea se arunce pe flancuri tóte massele sale mobile. Este dara mai multu decatu probabilu, cá agresorulu aru plati scumpu o intreprindere asia de cutediatóre.

Cu ce scopu? Gubernulu, armat'a, depourile, arsenalurile, tóte fiindu coprinsé in capitala, acésta positiie aru fi chiaru objectivulu resbelului. Si apoi a pivota in giurulu unei positiie ocupate de o armata mobila care póte esi dispusa pentru lupta, este operatie din cele mai periculóse. Acésta operatie n'aru putea avea altu scopu, decatu a combate si a isola unu vecinu ce vine in ajutorulu statului micu; si in acestu casu rolulu armatei agresive nu aru fi din cele mai frumóse; debordata la o extremitate a frontului, séu si despartita de bas'a sa de armata operátore, care aru avea pe a sa bine garantata, armat'a ocolitóre s'aru afla intr'o positiie desavantagiósa spre a ataca in frunte armat'a aucsiliara.

In fine, cu unu asemenea dispositivu, agresorulu poté-va elu desorganisa poterile militare si institutiunile politice ale unui statu micu dupa o intelnire nefericita in campu, dupa cumu facu Napoleonu in Prussi'a a dou'a di dupa batali'a dela Iena? Nu o credemu. Cá-ci capital'a coprindendu tóte elementele de resistentia ale statului, aru fi destulu ca aperiatoriulu se scia a concentra resturile armatei sale sub acésta capitala, ca se dea gubernului midiuloculu de a prelungi lupt'a, a reorganisa poterile sale militare, si a relua in curendu o atitudine amenintiatóre.

Este evidentu, o armata numerosa n'aru putea nici asedia, nici investi, nici lua o asemenea positiie; si acésta armata spre a se opue la sosirea aliatiloru

statului micu, aru trebui se se espue la cele mai mari
perderi, pe candu armat'a defensiva n'ar avea a se
teme de nimicu.

Se esaminamu acuma, cumu s'aru petrece lu-
crurile, déca intr'o conflagratie generala, beligerantii
aru intra prin tóte frontierele spre a'si termina dife-
rentiele pe teritoriulu statului micu, si in prejudiciulu
seu, dupa cumu s'a intemplat in mai multe resbele.

In o asemenea circumstantia, gubernulu statului
micu, luandu o atitudine espectanta, asiediatu intr'o
positie tare, in centrulu teatrului de resbelu, si dis-
puindu de o armata mobila de 80 mii ómeni, aru
potea, aruncandu armat'a sa la timpu in balantia, se
atraga victori'a in partea in care se va pronuntia,
si se decida astu-feliu pacea séu resbelulu.

Dispositivulu propusu pentru statele mici aru
avea si avántagiulu de a nu produce temeri nici unuia
din poterile cele mari; ridicatu catra centrulu terri-
toriuului, elu nu va cauza nici gelosia nici pretestu de
nemultiamire; aru fi preventivu pentru toti, fara a
fi agresivu pentru nimeni.

Nimicu nu asigura mai multu unitatea naționala
a unui popuiu, decatu o capitala preponderanta, a-
vuta, potiute si asiediata in centrulu tieriei. „Totu este
contagiosu in lume, dice generalu Lamorque, avuti'a
produce avutia, precumu miseria produce miseria. Ca-
pital'a dara se ia cea mai mare intendere putin-
tiosa, astu-feliu, ca acésta metropola, a sciintieloru
si a arteloru, vatr'a inteligenta a statului, se devie
asemenea vatr'a puterei sale.“

A. Anghelescu,
capitanu de artilleria.

Documente historice din 1848 et 1849.

(Urmare).

56. Dela Comitétulu Natiunei Romane.
Catra Domnulu V.-Prefectu Stephanu Moldovan.

De catra acestu Comitétu ti-s'au impartasitu 3
prochiamatiuni ddto 30 Nov. cá se inceteze tóte ex-
cesele, si totusi se mai intempla, dupa cum vei ve-
dea din aici in copia alaturat'a ordinatiune a In. G.
Commando ddto 30 Nov. a. c. Nr. 6959. Asia dara
eata aici ti-se trimitu inca 3 exemplare de prochia-
matiuni cu acelu adaosu, cá se le publici in poporu
si se pui tóta silinti'a, cá se inceteze tóte excesele si
se se pazésca ordinea legale si pacea publica.

Sabiiu, 10 Dec. 1848.

Simeonu Barnutiu,
presiedinte.

Ioane Branu.

56. a) Comand'a generala observa de nou
comitetului, cá poporulu comitte excesse
dese si anume cá maltratédia pe ómeni
nearmati.*)

Wie das Pacifications-Comité aus der in der
Anlage mittfolgenden, von dem Militär-Stadtcommando
zu Schässburg anher vorgelegten Anzeige des Ober-
lieutenants Abel, Commandanten des Landsturmes
zu Heresztia vom 14. v. M. ersehen wird, lassen sich
die kleineren herumziehenden Abtheilungen des ro-
manischen Landsturmes, ungeachtet der von Sr. Ex-
cellenz dem Commandirenden Herrn Generalen Frei-
herrn von Puchner unterm 26. October d. J. erlas-
senen Proclamation, unter Androhung der Brandle-
gung, noch immer Erpressungen, Requisitionen und
Misshandlungen an schutzlosen und verführten in
der Art zu Schulden kommen, dass dadurch die Be-
völkerung sur Verzweiflung gebracht, von derselben
die gefährlichsten Folgen zu befürchten stehen.

Dem Pacifications-Comité wird dieses beklagens-
werthe, des Vertrauen in die Herstellung der endli-
chen Ruhe und Ordnung, den wesentlichen Zweck
des allgemeinen Strebens so sehr hemmende, ver-
werfliche, zügellose Verfahren mit der erneuerten
Aufforderung bekannt gegeben, durch die unterste-
henden Organe dieser masslosen, in ihren Folgen
ebenso hässlichen, als strafwürdigen Willkühr durch
alle im Bereiche des Gesetzes zu Gebote stehenden
Mittel in Schranken zu setzen, somit diestalls dasje-
nige zu verfügen, was diesen unerlässlichen Zweck
zu fördern geeignet ist.

Hermannstadt, am 30. November 1848.

Im Namen des Commandirenden Herrn Generals
Pfersmann mp.,
F. M. L.

56. b) Прокієтъчїзнє.

Къ тóте къ ам дат о прокієтъчїзнє дн 26. Окт.
а. к. спре дшпедекареа пєстїрїлор челор фъръ де фо-
лос ши а тѣтрор виолєнцелор, ши крѣзімілор, че се
фак асѣра челор невіноватї ши неартаді; тотѣши не
він позє шїрї де чєлє май сѣватєчє фантє, де прѣ-
дѣрї, ши жєфїрї, де прѣдареа вѣнѣвї стрїп кѣ сілнїчїє
ши фъръ де фолос, прєкѣт ши де грєлєлє малтрѣтѣрї
ши оморѣрї алє знор персоанє кѣ тотѣл невіноватє.

Фїнд воїнда тєа чєа хотѣрѣтѣ а пѣнє сѣжрїшїт
одатѣ ла тóтє фантєлє ачєстє фóртє стрїкѣтóрє, ши
вреднїчє де недєанѣсѣ, де карє се днфїорєзѣ ши сім-
дїрєа оменєскѣ дн чєл май марє град, ши прїп карє

*) Nu trebuie se negamu, cá excesse s'au commissu si
din partea romaniloru condusi adesea de vechi'a ura si res-
bunare; dara adunandu tóte excessele romaniloru intr'o suma,
acelea abia aru face 1/10 din ale unguuro-secuiloru. Noi le-
amu vediutu cu ochii nostrii, le-amu inregistratu cu pèn'a
nostra pe unele cá si pe altele, 5 1/2 luni de dile din 1848/9.

се адъче дн примѣдїе шї днсъші интересъ казсеї по-
стре челеї дїренте: афлаїѣ де тревзїнцъ, дн зрта про-
кїемъчїзней меле със днсетнпате, пе лннгъ позъ, шї
серїосъ дожанъ а ordina, шї а порънчї:

а) Фїа-каре комънїтате, аѣ сатъ, дн ал кървїа
черк се ва днтжмпла врезна дїп поменїтеле крїме,
саѣ фъръ де лецї, кїар дакъ п'ар фї шї колъкрат пе-
мїжлочїт ла ачеа фъръ де леце, тотъші есте ръспън-
зъторїѣ пентръ пагъва фъръкътъ, дакъ пъ с'аѣ стръдъїт а
днтпедека фъръ де лецеа къ тоте мїжлочеле, каре ле
аре дн пътереа са, саѣ дакъ кътва ар аскънде пе
фъръкторїї де ръѣ.

б) Тоцї команданцїї ошїлор, шї алцїї сжнт днда-
торацї пе оменїа шї пе опореа лор съвт чеа маї греа
респъндере, пъ пътаї а да мжпъ де ажъторїѣ офїдїо-
латърїлор провїсорїї, шї адмїнїстратърелор де дїстрїк-
търї, апої тътрор жърїдїкцїонїлор съсецїї дн сїлїнца
лор де а рестабїлї ржндъл вжп, шї секърїтатеа, чї, пре-
кжт вор ерта оперъчнїле мїлїтаре, афаръ де ачаста
сжнт даторї днкъ а тръмїте шї колъкне днтълъторе
пентръ пъзїреа сїгърацїей, шї къ чеа маї таре сїлїнцъ
а днтпедека фантеле челе кржнчене, шї а черка пе
фъръкторїї де ръѣ, їаръ къ ачецїа, дакъ се вор прїнде,
саѣ се вор афла алтїнтрелеа, тревъе лъкрат дъпъ про-
кїемъчїзнеа съспоменїтъ.

Днсъ дакъ кътва ачастъ репоїтъ дожанъ, песте
тотъ ащентареа теа, п'ар фолосї, шї де кътва п'ар
авеа зртареа дорїтъ мїжлочеле челе маї зшоре, каре
с'аѣ черкат пълъ акът, атъпчї воѣ фї сїлїт а їнтро-
дъче прочедъра чеа статарїѣ, шї дн цїпътрїле кончер-
пенте спре ачест скоп а ordina комънпереа жъдеде-
лор статарїї.

Сївїѣ, 30. Ноемврие 1848.

Антонїѣ Барон де Пъхпер,
Ф. М. Л. шї Ценерарїѣ-Команданте.

56. с) Кътръ комїтетъла де пачїфїкъчїзне
ал Романїлор.

Плжсорїле челе тълте, каре шї с'аѣ фъръкът дела
ешїреа прокїемъчїзней меле дїп 26. а л. к. днкоче дн
контра ръпїрїлор, жєфзїрїлор, пъстїїрїлор челор фъръ де
фолос, шї а алтор фанте кржнчене, мї-аѣ дат окасїзне
а тръмїте зртатореа прокїемъчїзне, каре дндатъ тре-
взе пълїкатъ претъїнденеа.

Ащентжнд ка съ се днтпїнеаскъ, шї съ се зр-
тезе къ чеа маї таре скътпжтате тоте челе че се къ-
прїнд дн ачестъ прокїемъчїзне, тъ афлаїѣ днкъ сїлїт
а въ аръта тревзїнца чеа таре шї пе апъратъ, ка дї-
ферїтелор деспърдентїте але скълъреї ценерале съ пъ
се деа алцїї кондъкъторї, фъръ пътаї де ачеїа, карїї
сжнт оменї дренцї, де оменїе, шї днкреъцїї, апої ка
дн фїекаре комънїтате, каре п'ар авеа днкъ пълъ а-
кът кондъкъторї де ачецїа, съ се алеагъ шї съ се
пътеаскъ дндатъ звл, сѣѣ маї тълцї бървацїї днкре-
ъцїї шї де оменїе, карїї аѣ днкредереа тетърїлор ко-
мънїтъцїї, шї карїї маї деосевїт се днсърчїнеазъ съвт

греа ръспъндере а днтпедека тоте фантеле челе кржн-
чене.

Дрентачеа адмїнїстратъреле провїсорїе але офї-
дїолателор шї дїстрїктелор комїтетълї де пачїфїкъчїзне
ал нацїзней романе, апої команданцїї лецїонїлор се
дндаторескъ, шї лї се порънчеще, а фї къ дестїнтъ
лъаре аменте спре ачеста.

Дакъ тотъші дн зртъ пъ с'ар пътеа опрї нїчї де-
кът днтр'ан цїпът, аѣ днтр'алъл кржнченїле поменїте
дн прокїемъчїзне, фъръ де а се фаче дндатъ есетпъл
спїтжптъторїѣ къ чеї фъръкторї де ръѣ, ла о днтжп-
пларе ка ачеста тревъе а се фаче арътаре мотиватъ
кътръ пресїдїалъ командей ценерале дїп Сївїѣ.

Сївїѣ, 30. Ноемврие 1848.

Пъхпер м. п,
Ф. М. Л.

Комїтетъла фаче къпоскътъ ачестъ порънкъ а дн.
ценерарїѣ-командо, тътрор префекцїлор шї вїче-пре-
фекцїлор, трївзїлор шї вїче-трївзїлор, чентърїонїлор
шї вїче-чентърїонїлор, декърїонїлор шї вїче-декърїонї-
лор, прекът шї дерегъторїлор чївїлї, жъдецїлор шї жъ-
радїлор, ка съ днгрїжескъ къ тотъ пътереа шї аъкто-
рїтатеа лор пентръ пъзереа еї дн лъкраре шї пентръ
пъзїреа стражпїкъ а челор копрїнсе днтржнса, днда-
торїндї съвт чеа маї греа респъндере парте а днвъца
шї а повъцї пе оменї ка съ пъ се абатъ днтръ нї-
мїка дела калеа лецїї, парте а педенсї пе чеї че се
вор авате, шї а рапорта ла комїтетъ деспре тоте пе-
лецїзїрїле каре вор дндрълнї але фаче чеї неаскълтъ-
торї, ка шї комїтетъла съшї потъ фаче пашърїле сале
ла дн. ценерарїѣ-командо. — Преоцїї ромжнї днкъ
сжнт пофтїдї а днвъца пе попоръ шї ал повъцї спре
калеа лецїї, шї ла днтжмпларе де неаскълтаре а се
знї къ дерегъторїї чївїлї шї мїлїтарї, спре а днфржнпа
пе къкъторїї де леце. — Дн ценере, тот попоръл ро-
манъ есте пофтїт прїп гласъл репрезентанцїлор съї а
пъзї дрентатеа оменескъ шї дъмнезеїескъ днтръ чїп-
стеа са шї а нацїзнї романе, днтръ търїреа лї Дъ-
мнезеѣ челъї а-тот пътернїкъ, каре пъ ласъ педенсїте
фантеле челе фъръ де леце, шї днтръ добжндїреа дн-
кредерїї днлцатълї днтпъратъ, каре аѣ дат дрентърї
де о потрївъ ла тоте нацїзнїле шї ла тоцї оменїї че
се афлъ съвт счентръл днтпъръдїей сале, шї каре пъ
ва лъса педенсїте фъръ-де-лецїле нїмензї.

Сївїѣ, 30/18. Окт. 1848.

Сїтеон Бърнъдъ, прешїедїнте. А. Т. Лазрїанъ
Тїм. Цїнарїѣ. Нїк. Бълъшескъ. Іоане Бранъ.
Флорїанъ Мїкашїѣ.

56. d) Дела комїтетъла нацїзней романе.

Дналъл ценерарїѣ-командо съв Nr. 4645 шї 4677
пе днтпъртъшеще зртъторїа порънкъ:

„Де маї тълте пърцї шї маї де тълте орї с'а
фъръкът къпоскът пресїдїалъ командей ценерарїе, къткъ
їчї-колеа дн царъ се фак зпеле фанте пътаї де пътере
шї аспрїчосе дїп партеа романїлор, прїп каре пъ пъ-

маї проприетатеа аѣт а персѡнелор сѡгратече, кѣт шѡ а дѡтреѡи корпорациѡни се перѡкѡлѡтѣз шѡ се атинѡе, чѡ шѡ аѡкторѡтатеа де лѡпсѣ шѡ активѡтатеа дерегѡторѡелор конститѡционале пѣлѣ аѡтѡ прип черкѣрѡ се мѡкшорѣз шѡ се дѡпѡдеѡкѣ. . . .

„Деѡи де шѡ пѣ се пѡте траѡе ла дѡдѡѡлѣл прѡн-
чѡниѣл енѡнѡиѡт де преа-дѡлѡта са Маѡестате „деспре
асемѡнеа дрептѣрѡ але тѣтѣрор наѡиѡналѡтѡдѡлор,“ дѡте-
меѡереа дѡпсѣ а зѡнѡ асемѡнеа стѣрѡ дѡпѡромѣтате дѡ-
тре наѡиѡни пѣтѡѡ прѣ кале леѡиѡитѣ треѡе а зѣта, шѡ
дѡтр'асѡтѣ кѣтѡаре пѣ еѡте ѡертѡт ниѡи ѡ рѣстѣрѡпѡтѡре
лѣкрѡре де капѣл сѣѣ, аѣ кѣ пѣтереа а се дѡпѡчерка.

„Де аѡи проѡокѡндѡсе комѡтетѣл де пѡчѡфѡикѡчиѡне,
а дѡвѣѡа шѡ дѡдрѡпта дѡтр'ачѡст дѡдеѡлес прѡ попѡ-
рѣл роман дѡптр'асѡтѣ кѣтѡаре, ка пѣлѣ ла регѣлѡреа
аѡестор стѣрѡ дѡпѡромѣтате, че дѡкѣ аѡтѡ пѣтѡѡ де-
кѣт арѡ се зѣмеѣе прѡ калеа леѡиѡитѣ, се се конте-
тенеасѡ де тѡтѣ рѣстѣрѡареа шѡ скѡмѡареа кѣ пѣтереа
шѡ де капѣл сѣѣ, де алѡтѡнтреа сѣѣ петреѡтѣ пѡдепсѣ,
шѡ се аскѣлте де дерегѡторѡеле конститѡциѡнале кредѡн-
чѡсе преа-дѡлѡтеѡи Маѡестѡѡиѡи сале, кареле шѡ де алѡ-
тѡнтреа аѣ лѡат дѡдрѡптѡреа шѡ пѣлѣ атѣпѡи тѡте дѡ-
пѣсѡчѡниѡле але дѡпѡлиѡи дѡпѡревѣлѣ дѡдеѡлеѡереа кѣ ре-
спѡкѡтивѡи преѡекѡѡи шѡ тѣвѣниѡи романѡѡи, — се аѡѡептѣ
дела ачѡлашѡи комѡтет дѡпѡдѡндѡреа деспре фѣѡѡтеле
ѡрѡдѡнѡчиѡни дѡптр'асѡтѣ кѣтѡаре.

Сѡбиѣл, 21. Ноѡемѡрие 1848.

Дѡ пѣтеле дѡмпѣлѣѡи ѡенѡрѡрѡ-комѡданте.

Пѣерсман, Ф. М. Л. мѡ.

Деѡи комѡтетѣл дѡпѣртѣшѡнд аѡѡстѣ дѡлѡтѣ по-
рѡнѡкѣ, тѡт-деѡдатѣ дѡшѡ ѡѡне де стрѡнсѣ ѡѡѡрѡндѣ а
дѡдеѡпѡна прѡ тоѡѡи кредѡнчѡшѡи сѣлѡшѡи аѡ Маѡестатеѡи сале
де наѡиѡнеа романѣ, ка лѣжѡнд ла дрептѣл ѡѡгарѡе де
сѡѡтѣ сѡпѡта дѡѡѡѡрѡре де а аскѣлте де преа-дѡлѡтеле
шѡ дѡлѡтеле порѡнѡи кѣ тѡтѣ скѣтѡпѣтате шѡ фѣрѣ чеа
тѡѡи мѡкѣ дѡпѡтрѡвѡре, шѡ аѡѡептѣжѡнд кѣ тѡтѣ дѡкредѡн-
ѡареа дѡфѡндѡреа кѣтѡ маѡи дѡнѡрѡѡтѣ а тѣтѣрор дѡѡѡ-
пѣтѣѡлор фѣѡѡѡѡте дела ѡѡлѣтатеа преа-дѡлѡтѣлѡи по-
стрѣ Мѡнарѡѡи шѡ дѡпѡлиѡѡреа тѣтѣрор дрептѡелор черѡрѡ
дѡтемеѡате прѡ прѡнѡчиѡлѣ дрептѣрѡлор асемѡнеа петѣрѣ
тѡте попѡрѡеле, шѡ пѣлѣ атѣпѡиѡи ниѡене се пѣ дѡдрѣс-
пѡскѣ сѣѡтѣ ниѡи зѡ кѣѡѡѡт а лѣкра де капѣл сѣѣ, сѡѣ
а пѣ аскѣлте де дерегѡторѡи карѡи пѣлѣ аѡтѡ се аѡлѣ
дѡ постѣрѡиле лор, де ѡре-че пѡчеа шѡ лиѡиѡѡеа пѣѡлѡкѣ
пѣ еѡте кѣ пѣтѡндѣ а се ѡѡнеа фѣрѣ дерегѡторѡи ле-
ѡиѡиѡи, ѡрѣ фѣрѣ пѡче шѡ лиѡиѡѡе пѣ пѣтѡѡи ѡѡлѡрѡле, чѡ
кѡѡр шѡ капѡтеле пѡстре пѣ се пот аѡѣѡа.

Преѡекѡѡиѡи, тѣвѣниѡиѡи, ѡептѣрѡниѡи шѡ кѡѡр преѡѡиѡи ро-
манѡѡи се дѡѡѡѡрѡскѣ а фѡѡе кѣпѡскѣтѣ аѡѡст черкѣ-
ларѡи прип тѡте сѡтеле романѡѡиѡи, шѡ а прѡвеѡѡа, ка а-
ѡѡесте порѡнѡи се се пѣзѡскѣ кѣ тѡтѣ скѣтѡпѣтатеа шѡ
аскѣлѡареа черѣтѣ дела кредѡнчѡшѡи сѣлѡшѡи.

Сѡбиѣл, 16/28, Ноѡемѡрие 1848.

Комѡтетѣл наѡиѡнеѡи романѡе:

Сѡм. Бѣрѡѡѡѡѡѡ, прѡѡѡедѡнте. А. Треѡ. Лѡзѡриѡѡѡ. Тѡм.
ѡѡѡѡѡѡѡѡ. Нѡк. Бѣлѣшѡесѡѡѡ. Иоѡѡе Бранѡѡѡ. Фл. Мѡкѡѡѡѡѡѡ.

57. Dela Comitetulu natiunei romane.

Domnului v. prefectu Stefanu Moldovanu.

Comitetulu au priimitu raportulu Dtale din 8. Dec., din care au vedutu nedumerirea Dtale in re-
spectulu impartirei prefecturei Mediasului; inse deo-
camdata nu pŃte face alta schimbare ca se nu se
nasca mai mare confusiune cu prefecturile vecine.
Peste totu prefectur'a Mediasului va tienŃ cele sapte
tribunate, in care tribunii si vice-tribunii fara escep-
tiune voru atŃrna dela prefectura din Mediasiu in-
susi; numai cu cele 19 sate ce se tienŃ mai inainte
de Alba-de-susu este ceva greutate, pentru-ca acestea
ceru o preveghiare continua nu numai in respectulu
militariu, ci si civilu-administrativu. — Deci aceste
sate ad interim voru remanŃ sub preveghierea
lui Eliseiu Armatu, care si-au pusu si pana acumu
tŃta ostenŃla ca sa le aduca la ordinea cea buna.
Si prin urmare cele trei tribunate dintai relative
spre Mediasiu voru remanŃ mance ad interim, asia:

I.	II.	III.
Hasiagu	Mardesiu	Almasiu sas.
Sieica mare	Siaia	Nimisiu
Seica mica	Vorumloch	Rechisdorf
Agribici	Capusiu	
Frana	Ighisorfu sas.	

Cu tŃte acestea Dta poti se numesci peste ele
trei tribuni si vice-tribuni. — Lui Auxentiu jun. se
va da de scire sa asculte de prefectura Mediasului,
ca-ci a Blasiului e mare destulu, si apoi e si prŃ de-
parte. — Peste cele trei tribunate din scaunulu Se-
ghisiorei si satele alaturate din Alba de susu, s'au
numitu tribuni: peste V. Ilariu Saceliu Popeiu,
peste VI. Ioane Ioanovici,
peste VII. Onoriu Oviliu Maronianu,
acestora li s'au datu de scire ca sa asculte de pre-
fectura Mediasului; — in sa acumu au plecatu cu
guardia loru catra secuime cu preѡectulu Armatu,
unde suntu chiesti de commendantii militari, ca sa
infrauga odata acea putere infernala. Dara si aici
in satele ce se tienea de Alba de susu, va avŃ in-
fluintia Armatulu pana le va pune in ordine. —
Ce se atinge de cele 6 sate din nordulu Ternavei,
fiindu ele despartite de celelalte din scaunulu Media-
siului insusi, credemu cŃ aru produce numai incur-
care despartindu-le de satele cu care se invecinŃza
in natura.

Sperandu cŃ acŃsta deslucire ve va scŃte din
tŃta nedumerirea, recomandamu prefectura activitatii
Dtale despre care ne asecurezi.

Sabiiu 29. Noembre (11. Decembre) 1848.

A. Treb. Laurianu.
locot. presid.

58. Cerculariu aspru infruntatorii catra toti comandantii mari si mici ai poporului armatu.

Comitetulu natiunei romane.

Domnule prefectu!

Din toate partile vinu la comitetu invinovatirii grele, ce unii prefecti, tribuni, centurioni, carora li s'au datu o putere mare de a povatui pe conationali romani pe calea virtutei, pentru ca se pota a ajunge la o stare mai fericita, uitandusi de datoriile dregatorii lor, care este supusa la grea raspundere, uitandusi de cauza nationala, ore nu se pote casciga fora numai cu virtute nationala, cu dreptate, cu osteneala si rabdare, cu minte treza, cu priveghere si cu grija multa, s'au datu spre jafuri, petrecu la beuturi si la jocu in carti, si fiindu cuprinsi cu asemenea lucruri misiele, napustescu pe omeni incredintati. Comandei lor, si n'au nici o grija de densii, ba ce e mai multu, ei corumpu cu purtarea lor cea defamata, si i demoraliseza mai reu decatu magiarii si secuii, care avea interese de a stinge tota virtutea din romani spre a i putea tienea mai bine subjugati.

Nisce omeni ca acestia stapaniti de patimi urite, si stricati pana la gradulu de nesuferire, in lupta pentru tron si dinastie, pentru libertate si nationalitate, tremura inaintea inamicului, n'au celu mai micu curagiu, si frica lor se silescu a si-o acoperi invinovatindu pe altulu.

O portare atatu de scandalosa, unu desfreu atatu de misielatu, si nisce fapte atatu de urite din partea unoru prefecti, tribuni si centurioni au ajunsu si la auzulu In. General Comando. Comitetulu mai de multe ori au fostu silitu cu rusine se auda, ca corpulu acelu omeni nu i face onore, si ca prin urmarile lor mai multu vatama decatu folosescu drepta cauza pentru care tota tierra si toti supusii credinciosi suntu in picioare.

Multi romani de virtute probata cari au fostu marturi si jertfe barbariei, crudelitatii si tiraniei magiarilor si secuilor desbracati de totu sentimentulu de umanitate, si care dorea se dobandesca dregatorii romani precumu doresce sclavulu libertatea si mantuirea sa, vedindu acumu pe prefecti, tribuni, centurioni beti, jucandu carti, jefuindu si certanduse intre sine, vedindu ca au grija numai de sine cumu se se inbogatesca cu averea jefuita, si cumu se se fericiasca numai pe sine, eara nu pe poporu, pe care elu carmuesce, au perdutu tota increderea ce avea intr'ensii, se scandaliseza de portarea lor cea rea si intreba: Dara pentru omeni ca acestia se ne primejduimu noi viatia, si comitetulu romanu dregatori de acestia ne pune?

Comitetulu gramaditu cu asemenea audiri urite si rusinat chiaru si de In. General Comando pentru

portarea cea ticalosa a unoru prefecti, tribuni si centurioni a fostu hotaritu a i chiema la o adunare spre a i trage la raspundere pentru abuzele ce au facutu cu puterea nationale.

Dara fiindca ei se afla acum in servitiulu castreloru, General Comando a ingaduitu a se convoca acum numai o adunare de preoti si alti inteligenti, inse a pusu strensa datoria asupra comitetului, ca se nu piarda din vedere pe prefecti, tribuni si centurioni cari si-au intinatu si spurcatu numele si dregatoria cu fapte vrednice de toate defaimarile, si care in locu de a apara cauza patriei si a natiunei cu virtute si esemplu luminatu, o perdu prin portarea lor cea vrednica de tota pedepsa.

In urmarea acestei demandari a In. General Comando, comitetulu ordina strinsu prefectiloru, tribuniloru si centurioniloru, ca cei ce s'au abatutu pana acum dela scopulu celu santu, prin ocaratele lor fapte, se se indrepteze pe sine, era pe poporu se lu tienea in disciplina, regula si buna renduiala si subalterniloru tribuni, centurioni si decurioni care parasescu castrele si umbla dupa jafuri, seu care cu portarea lor dau esemplu reu la poporu, se i arate numai de eatu la comitetu. Peste totu se se straduiasca prin curagiu si barbatie in lupta cu inamiculu a sterge pat'a numelui ce si-au dobanditu, ca suntu fricosi, si in totu timpul si locul se fia esemplu de virtute poporului pe care elu carmuesce, ca ci numai asia va putea invinge drepta cauza, numai asia se va mantui onorea nationala, si numai asia natiunea romana va putea dobandi drepturile ce le doresce.

Prefectii, tribunii notati pentru jafuri, betii, jocu in carti si pentru ori care portare vinovata, nu numai nu voru avea dreptu de a pretinde nici o dregatorie in oficiile tierei, ci voru fi trasi la dare de sema, si supusi la pedepsele ce meriteaza.

Prefectiloru li se pune serioasa indatorire ca acesta circulara ordinaciune se o comunice fora intarzire cu toti viceprefectii, tribunii, vice-tribunii, centurioni si cu toti subalterni Domniloru lor, si despre punerea in lucrare se raporteze la comitetu in celu mai scurtu timpu.

Sabiu 15. Decembre 1848.

Vi se trimite si un pachetu cu 50 esemplare Exercitium.

Simeonu Barnutiu,
presidente.

Aronu Florianu,
secretariu.

(Va urma.)

Nr. prot. S. V., 1876.

Procesu verbale

alu siedintiei ordinare a comitetului asociatiunei transilvane, tienuta in 21. Aprile a. c. sub presidiulu domnului Iacobu Bolog'a, fiendu de facia dnii membrii: P. Dunc'a, E. Macelariu, I. Hanni'a, I. V. Rusu, P. Rosc'a, I. Cretiu, Dr. Dem. Racuciu, C. Stezar, V. Romanu si cu asistenti'a secretariului Dr. D. P. Barcianu.

§. 53. Dechiarandu-se siedinti'a de deschisa si nefiendu inca de facia dlu cassariu spre a-si face raportulu despre starea cassei, se pune la ordine raportulu secretariului despre actele incurse pana la acésta siedintia. — Acestu raportu privesce urmatóriele acte:

Nr. exhib. 111/1876. Societatea „Történelmi társulat“ din Buda Pest'a multiamesce pentru actele si productele literarie, trimise ei din partea comitetului asociatiunei si primesce cu plăcere de a oferi si ea in schimbu productele sale literarie.

Spre placuta scientia.

§. 54. Nr. exhib. 112/1876. Senatul scolasticu alu comunei gr. cath. din Corbu (Gyergyó-Holló) din Ciucu, se róga a i se oferi din fondulu asociatiunei si anume din sum'a votata spre acestu scopu de adunarea generale dela Reghinu unu ajutoriu pentru scól'a poporala de acolo.

Fiendu inse sum'a de 400 fl. v. a., votati la adunarea generala spre acestu scopu p. XXXVI. alu prot. adunarei generale, degiá impartita inca in anulu trecut, conformu hotaririi comitetului de sub Nr. prot. 232 din 28. Septemvre a. tr., si nefiendu preliminate in bugetulu asociatiunei pre anulu curentu alte sume pentru acestu scopu se propune si comitetulu enuncia, cá de astadata nu se afla in placuta positioane de a satisface cererei numitei comune.

§ 55. Nr. exh. 114/1876. Stipendistii Th. Cesareanu dela scól'a de agricultura din Clusiu-Monostor si Emiliu Viciu, scolariu de a II-a clasa gimnasiale in Muresiu-Osiorheiu, presentéza atestatele scolare de pe semestrulu I. alu anului scol. 1875/6. — Celu dintaiu dovedesce progresu preste totu banu, alu doilea calcululu de eminentia.

Spre scientia.

§. 56. Nr. exhib. 116/1876. Dlu advocatu Georgiu Filepp raportéza de nou in caus'a possessiunei remase asociatiunei dupa repausatulu Gallianu din Erkisfalu, alaturandu totu deodata si estrasulu „côlei de pamentu.“ Din acestu raportu se vede, cá numit'a possessiune s'aru poté vinde cá complexu cu pretiu de 1200 fl. v. a., déca comitetulu se invoiesce, cá cumperatoriulu se platésca sum'a numita in cinci rate egale pre lenga asecurare hipotecaria.

Cu privire la acést'a dlu Macelariu face propunerea, cá comitetulu se se enuncie pentru vendiare; éru dlu Filepp se faca unu proiectu de contractu si interesele pentru ratele, ce voru remané, a se plati mai tardiu, se se ficseze la 10%; éru dlu presiedinte I. Bolog'a face o contr'a-propunere, care se

coprende in urmatóriele: „se se vendia possessiunea din cestiune, daru pretiulu se se respunda asociatiunei intregu deodata. In casulu, candu cumperatoriulu s'aru invoi cu acést'a, atunci dlu advocatu Filepp se faca unu proiectu de contractu. In casulu contrariu inse comitetulu prefere a se vinde numit'a possessiune prin licitatiune judecatorésca in urm'a ficsarei pretiului din partea comitetului.“

Ponendu-se aceste propuneri la votu, comitetulu primesce cu 7 voturi contra 2 propunerea dlui I. Bolog'a.

§. 57. Nr. exhib. 127/1876. Dlu Simeonu cav. de Balinth asterne protocolulu adunarei tienute in Campeni, cu scopu de a constitui sub despartimentulu ceré. — Din acestu protocolu se vede, cá participandu pré púcini membri la acea adunare, constituirea nu s'a potutu face, amenandu-se pe alta adunare, ce se va tiené in 23. Apriliu a. c.

Spre scientia.

§. 58. Nr. exhib. 119/1876. Dlu Jakab Elek, directoru alu archivului de statu in Bud'a-Pest'a, trimite alu II-lea tomu din opulu: „A királyföldi viszonyok ismertetése, alu carui dreptu de traducere l'a cumperatu asociatiunea in adunarea generala dela Reghinu.

Se iea cu placere la cunoscintia, avisandu-se cass'a asociatiunei a trimite a dou'a diumetate 200, fl. din pretiulu de cumperare. dlui Jakab Elek.

§. 59. Nr. exhib. 131/1876. In légatura cu cele sub Nr. premergatoriu secretariulu cetesce o epistola a dlui Iositu Hoszu din Pest'a, indreptata catra presiedintele asociatiunei. In acésta epistola dn. Hoszu se róga a se midiuloci dela comitu unu adausu proportionatu la sum'a, cu care asociatiunea a cumperatu numitulu opu dela dn. Jakab Elek. Acésta rogare e motivata prin meritulu deosebitu, ce si-a casigatu autorulu prin edarea acelu opu si prin aceea, cá opulu din cestiune este cu vre-o 9 côle mai bogatu, decum a fostu elu proiectatu la incéputu.

La aceste dn. Hanni'a face propunerea, cá comitetulu se-i dea dlui Jakab Elek inca sum'a de 100 fl. in sperantia, cá adunarea generala venitória va aproba acésta procedere a comitetului, éru dlu presiedinte Bolog'a face propunerea: „se nu se tréca preste bugetulu preliminaru pentru acestu anu, daru se se recomande adunarei generale venitórie a prelimina in bugetulu anului venitóriu o sumia corespundietória spre acestu scopu.“

Punendu-se la votu aceste propuneri, comitetulu primesce cu 8 voturi contra 1 propunerea dlui I. Bolog'a, radicandu-o la valóre de conclusu.

§. 60. Nr. exhib. 133/1876. Urméza raportulu dlui cassariu despre starea cassei asociatiunei. Din acestu raportu se vede, cá in restimpulu dela 9. Februariu pana la siedinti'a de astadi s'au incassatu 1122 fl. 1½ cr. si s'au chieluitu, mai alesu cá stipendia, antecupatiune pentru redactiunea foiei, competentie pentru fuunctionarii cancelariei 1087 fl. 2 cr.

Spre scientia.

§ 61. Nr. exhib. 134/1876. Dn. cassariu a-sterne conspectulu despre starea fondului academiei. Din acesta se vede, că amintitul fondu are de fația in proprietatea sa 13,698 fl. 22 1/2 cr.

Spre scientia.

§ 62. In legatura cu conspectulu de sub § 60 dn. cassariu raportéza in specialu despre banii incursi la fondulu asociatiunei in restempulu dela siedinti'a din 9. Fauru pàna la cea de astadi, si anu- mitu:

a) cá tacse de membrii ordinari si fundatori 60 fl. v. a. (Nr. exh. 87, 113, 124); dela dn. Eremia Ladosianu, cá tacsă de membru ordinariu pe viétia o obligatiune de statu de 100 fl.; din lasamentulu dlui Piposiu Ioanu o obligatiune de statu vinculata de 450 fl.; b) cá prenumeratiuni la „Transilvani'a“ 167 fl. (Nr. exh. 82, 91, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 106, 117); c) cá ajutórie 6 fl.; d) unu activu din lasamentulu dlui capelanu Chiffa din Clusiu 20 fl.; e) pentru diplome 6 fl.

Spre scientia.

§ 63. Nr. exh. 77/1876. Totù dn. cassariu rap- portéza despre contulu curentu alu redactiunei Tran- silvaniei de pe an. 1875, pe care revediendu-lu le-a aflatu documentatu si in ordine.

Resultatulu a fostu urmatoriulu:

P e r c e p t e.

Anticipatiuni dela comitetu	600 fl. — cr.
Prenumeratiuni dédreptulu la redact.	103 „ 75 „
Bonificare de 5% scontulu la charthi'a cumperata	4 „ 30 „
Restulu paratu din an. tr.	83 „ 79 „
Sum'a percepteloru	791 fl. 84 cr.

E r o g a t e.

Cheltuiielele au fostu dupa acelu com- putu	845 fl. — cr.
Remane dar unu supererogatu de	53 fl. 16 cr.

B i l a n t i u.

Cheltuieli cu edarea fóiei	845 fl. — cr.
Remuneratiune redactoriului	400 „ — „
Sum'a erogateloru	1245 fl. — cr.
Prenumeratiuni la fóia asociatiunei au intratu pro 1875 numai	488 fl. 75 cr.
Prin urmare s'a cheltuitu cu edarea fóiei pro 1875 mai multu cu	756 fl. 25 cr.

Spre scientia.

In urma dn. raportoru face propunerea cá: dlui raciotinante si redactoru se se dea absolutoriulu pre- ste acestu computu.

Se primesce.

§ 64. Nr. exhib. 119/1876. Pentru bibliotec'a asociatiunei au intratu:

1) „A királyföldi viszonyok ismertetése“ tom. II., tramisu de Jakab Elek.

Nr. exhib. 129/1876.

2) Prin comitele natiunei sasesci s'a tramisu: Protocolle der Verhandlungen des sächsischen National-Confluxes vom 22. November bis 18. December 1875.

Spre placuta scientia.

§ 65. In urm'a acestor'a dn. vice-presiedinte I. V. Rusu, face in legatura cu conclusulu aduna- riloru generale din Clusiu si Belgradu, propunerea cá:

Registrulu despre cartile, ce se afla in biblio- tec'a asociatiunei, se se publice in fóia „Transilva- ni'a," pentru cá astfelu se vina la cunoscienti'a pu- blicului, care aru voi se se folosésca de densele.

Se primesce.

§ 66. In legatura cu acésta propunere, dlu Cretiu cere a se esmite o comissiune, care se revadia bibliotec'a si se-si dea parerea despre opurile, cari aru fi se se anuncie in fóia.

Se primesce.

§ 67. In comissiunea propusa de dn. Cretiu, comitetulu alege pe dnii Rusu, Romanu, Barcianu si Cretiu.

Verificarea acestui procesu verbalu se incredin- téza dd. membrii: Dunc'a, Rusu si Macelariu.

Sibiuu datulu cá mai susu.

Iacobu Bolog'a mp., Dr. P. B. Barcianu mp.,
presiedinte. secret. II.

S'a cetitu si verificatu. Sibiuu in 10. Maiu 1876.
P. Dunc'a, mp. E. Macellariu mp. I. V. Rusu mp.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asociatiunei cá tacse de membri ordinari si fun- datori dela siedinti'a lunara a comitetului asociatiunei din 14. Martiu pana la cea din 21. Apriliu a. c.

1) Dela dlu Eremia Ladosianu, proprietariu in M. Szt. György cá tacsă de membru ord. pe viétia o obligatiune de statu de 100 fl.

2) Prin directiunea subdespartimentului cerc. Turdei- superióre:

Dela dlu Teodoru Siandru din Cuesdia cá m. funda- toriu in oblegat. de statu 200 fl. Dlu Alesandru Tarnoveanu tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Nicolau Petru tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Daniilu Matheiu tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Andreiu Popu tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Blasu Vica cá m. ajutatoriu pre 1874 1 fl. Dn. Blasu Nechita cá m. ajutatoriu pre 1874 1 fl. Dn'a Bucuru Ana cá m. ajutatoriu pre 1874 1 fl. Dn. Ioanu Suceava cá m. ajutatoriu pre 1874 1 fl.

Dela dnii Demetriu Cornea, Michailu Siagau si I. P. Maioru tacse pentru diplome 3 fl. Dnii Zacharia Siulariu si Florea Capra din Ripa de josu prin dn. Ioanu Muresianu, tacsă de m. ajutatoriu pre 1874 2 fl.

3) Dela dn. dr. Pavelu Vasiciu, Timisióra, tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ si 187⁵/₆ 10 fl.

4) Dela Fr. Hossu Longinu pract. de advocatura in Aradu tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl.

5) Reposatulu I Piposiu unu legatu in 1 obligat. vin- culata 450 fl.

Sibiuu in 21. Apriliu 1876.

Dela secret. asoc. trans.